

[Pradžia](#) > ... > [Nagrinėjimas Teisme](#) > [Civilinės Bylos](#) > [Teismo Sprendimų Pripažinimas Ir Vykdymas](#) > [Kaip Užtikrinti Teismo Sprendimo Vykdyimą?](#) > [Bulgaria](#)

Kaip užtikrinti teismo sprendimo vykdymą?

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

 Bulgarija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Vykdymas – galutinis teismo proceso etapas. Tai yra galimybė ieškovui, kurio naudai teismas priėmė sprendimą, reikalauti, kad kompetentinga vykdymo įstaiga imtųsi visų jos kompetencijai priklausančių ir teisės aktuose nurodytų veiksmų, kad priverstų įvykdyti ieškovo reikalavimą, kurio priešinga šalis nėra savanoriškai įvykdžiusi.

Vykdyto teisė kyla iš vykdytino teismo dokumento ar kito dokumento ir jo pagrindu išduoto vykdymo leidimo dokumento (vykdomojo rašto) buvimu.

Vykdyto priemonės:

- kilnojamojo turto areštas;
- nekilnojamojo turto areštas;
- nekilnojamojo turto aprašo sudarymas ir vertinimas;
- nekilnojamojo turto pardavimas viešame aukcione;
- skolininko banko sąskaitos areštas;
- transporto priemonės areštas;
- daikto susigrąžinimas;
- kilnojamojo turto konfiskavimas;
- į įmonės akcijas nukreiptas vykdymas;
- priverstinis pareigos grąžinti vaiką vykdymas;
- į sutuoktinių turtą nukreiptas vykdymas.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Pareigūnai, kompetentingi atlikti vykdymą Bulgarijoje, yra antstoliai, kurie gali būti:

1. valstybiniai antstoliai;
2. privatūs antstoliai.

Privačių antstolių statusas reglamentuojamas Privataus teismo sprendimų vykdymo įstatyme (bulg. *Zakon za chastnoto sadebno izpalnenie*, ZChSI). Šiame įstatyme privatus antstolis apibrėžiamas kaip pareigūnas, kuriam valstybė suteikė įgaliojimus užtikrinti privačių reikalavimų įvykdymą.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Pagal Civilinio proceso kodekso (CPK) 404 straipsnį vykdymo byla gali būti pradėta remiantis toliau nurodytais pagrindais:

1. *res judicata* galią turintys teismo sprendimai ir nutartys; apeliacinio teismo sprendimai; vykdomieji dokumentai; teisminiai susitarimai; vykdytini teismo sprendimai ir nutartys arba teismo sprendimai ir nutartys, kurie vykdytinai paskelbti iš anksto arba netrukus po to, kai buvo priimti, ir specializuotų arbitražo teismų sprendimai ir tokių teismų patvirtintos taikos sutartys;
2. šalių, išskyrus Bulgariją, teismų priimti sprendimai, nurodymai ir teisminiai susitarimai, jeigu jie Bulgarijoje yra vykdytini be papildomų procedūrų;
3. šalių, išskyrus Bulgariją, teismų priimti sprendimai, nurodymai ir teisminiai susitarimai ir šalių, išskyrus Bulgariją, specializuotų arbitražo teismų priimti sprendimai ir taikos sutartys, jeigu išvardyti dokumentai paskelbiami vykdytinai Bulgarijoje.

Pagal CPK 405 straipsnį vykdomieji raštai išduodami remiantis rašytiniu prašymu, o jų kopijų nereikia įteikti skolininkui.

Pagal CPK 405 straipsnio 2 dalį toliau nurodyti teismai turi jurisdikciją nagrinėti pateiktus pareiškimus:

- CPK 404 straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais – pirmosios instancijos teismas, kuris nagrinėjo bylą arba priėmė vykdomąjį dokumentą, ir, kai dokumentas tampa iš karto vykdytinai, teismo sprendimą arba vykdomąjį dokumentą priėmęs teismas;
- CPK 404 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytais atvejais – teismas, kuris turi kompetenciją sankcionuoti vykdymą;
- Sofijos miesto teismas (bulg. *Sofijski Gradski Sad*) – dėl vidaus specializuotų arbitražo teismų priimtų sprendimų ir tokių teismų patvirtintų taikos sutarčių arbitražo byloje.

Nutartis, kuriomis patenkinamas arba atmetamas prašymas išduoti vykdomąjį raštą, galima apskųsti per dvi savaites (CPK 407 straipsnis).

Pagal Bulgarijos teisę prašymą išduoti vykdomąjį raštą gali pateikti šalis, išskyrus advokatą, įskaitant šalį, kuri siekia pradėti vykdymą, arba jos atstovą (pastarasis gali būti advokatas). Specialių turinio reikalavimų, kurių reikia laikytis norint gauti vykdomąjį raštą, nėra.

Vykdymo išlaidos nustatytos Privataus vykdymo įstatymu (oficialusis valstybės leidinys Nr. 35/2006) nustatytame mokesčių ir išlaidų kainyne. Vykdomojo rašto išdavimo išlaidas padengia asmuo, kurio naudai vykdomasis raštas išduodamas.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Tam, kad būtų pradėta vykdymo byla, suinteresuotoji šalis privalo raštu kreiptis į valstybinį ar privatų antstolį ir prie tokio kreipimosi pridėti vykdomąjį raštą arba kitą vykdytiną dokumentą. Prašyme būtina nurodyti pageidautiną vykdymo būdą, kuris vykdymo metu gali būti pakeistas (CPK 426 straipsnis).

Vykdymo prašymas turi būti teikiamas antstoliui, veikiančiam turto, į kurį turi būti nukreipiamas vykdymas, buvimo teritorijoje arba skolininko registruotos buveinės teritorijoje (jeigu vykdymas nukreipiamas į gautinas sumas), taip pat teritorijoje, kurioje skolininkas privalo atlikti veiksmą arba jo neatlikti, ir (kreditoriaus pasirinkimu) nuolatinės kreditoriaus arba skolininko gyvenamosios vietos teritorijoje (jeigu vykdymu siekiama išieškoti išlaikymą).

Antstolis privalo skolininkui įteikti rašytinį raginimą per dvi savaites nuo tokio raginimo įteikimo savanoriškai įvykdyti reikalavimą. Raginimu skolininkas įspėjamas, kad nepatenkinus reikalavimo bus pradėti vykdymo veiksmai. Raginime būtina nurodyti nustatytas arešto ir konfiskavimo priemones ir pridėti vykdytiną teismo sprendimą. Tuo atveju, kai raginime skolininko prašoma savanoriškai įvykdyti reikalavimą, antstolis taip pat privalo nurodyti konkrečią dieną, kurią bus sudarytas turto aprašas, ir nusiųsti į turto registrą pranešimą apie konfiskavimą, jeigu vykdymas yra nukreiptas į nekilnojamąjį turtą.

Gavęs kreditoriaus įgaliojimą, privatus antstolis gali imtis toliau nurodytų su vykdymo byla susijusių veiksmų: išsiaiškinti skolininko turtinę padėtį, atlikti paiešką registruose, gauti dokumentus ir kt., nustatyti vykdymo būdą

ir saugoti aprašytą turtą.

Antstolis parengia taikytos arba įgyvendintos priemonės ataskaitą.

Tais atvejais, kai pradinis vykdymo būdas pakeičiamas, antstolis privalo raštu informuoti skolininką apie pakeitimą pagal CPK 428 straipsnį.

Jeigu pradėjus vykdymo bylą skolininkas neturi oficialaus nuolatinio arba dabartinio adresu, apylinkės teisėjas, atsižvelgdamas į kreditoriaus pateiktą prašymą, privalo paskirti skolininko *ad hoc* atstovą (CPK 430 straipsnis).

4 Vykdomo priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Vykdomo veiksmai gali būti nukreipti į toliau nurodytą skolininko turtą:

- kilnojamąjį turtą;
- darbo užmokestį;
- pajamas iš nekilnojamojo turto, įskaitant nuomos pajamas ir pan.;
- banko sąskaitas;
- nekilnojamąjį turtą;
- komercinių įmonių išleistas akcijas ir obligacijas;
- bendra su kitais asmenimis nuosavybe esantį kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą arba kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą, įgytą gyvenant susituokus.

Pagal CPK 442 straipsnį kreditorius gali siekti, kad vykdymas būtų nukreiptas į bet kokį skolininko daiktą ar gautiną sumą.

Antstolio nustatytos apsaugos priemonės ir taikomi vykdymo metodai turi būti proporcingi prievolės sumai. Jeigu nustatoma, kad apsaugos priemonės yra neproporcingos, antstolis turi jas panaikinti.

CPK 444 straipsnyje išvardyti nekonfiskuotini daiktai (t. y. daiktai, į kuriuos negalima nukreipti vykdymo veiksmų):

- daiktai, skirti įprastam skolininko ir jo šeimos naudojimui, kaip nurodyta Ministrų tarybos (bulg. *Ministerski savet*) patvirtintame sąraše;
- maistas, kurio skolininkui ir jo šeimai reikia prasimaitinti vieną mėnesį arba, jeigu skolininkas yra ūkininkas, iki kito derliaus, arba derliaus ekvivalento kitais žemės ūkio produktais;
- kuras, kurio reikia norint tris mėnesius užtikrinti šildymą, maisto gaminimą ir apšvietimą;
- mašinos ir įranga, kurių skolininkui reikia tam, kad jis toliau galėtų verstis savo amatu ar profesine veikla;
- skolininkui nuosavybės teise priklausančios žemės dalis (iki 0,5 ha vynuogynų ir kitų pasėlių ir iki 3 ha bendros paskirties laukų, įskaitant mašinas ir padargus, trąšas, augalų apsaugos produktus ir sėklas, kurių reikia vienų metų sėjai);
- jei skolininkas yra gyvulių augintojas – vykdymo negalima nukreipti į būtinus darbinius galvijus, visų pirma du kinkomus galvijus, karvę, penkias avis ir ožkas, dešimt bičių avilių ir naminius paukščius, įskaitant pašarą, reikalingą jiems iki kito derliaus arba iki tol, kol jie pradės ganytis ganyklose;
- skolininkui nuosavybės teise priklausantis būstas, jeigu skolininkas ir jo šeimos nariai neturi kito būsto, nepaisant to, ar skolininkas gyvena tokiame būste. Jeigu būstas yra didesnis nei reikalinga skolininko ir jo šeimos narių apgyvendinimo poreikiams patenkinti, kaip nurodyta specialiame Ministrų tarybos patvirtintame reglamente, dalis šio būsto parduodama, jeigu tenkinamos Nuosavybės įstatymo (bulg. *Zakon za sobstvenostta*) 39 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos;
- kiti daiktai ir gautinos sumos, į kurias pagal įstatymą negalima nukreipti vykdymo.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Tuo atveju, kai raginime skolininko prašoma savanoriškai įvykdyti reikalavimą, antstolis taip pat privalo nurodyti konkrečią dieną, kurią bus sudarytas turto aprašas, ir nusiųsti į turto registrą pranešimą apie konfiskavimą, jeigu vykdymas yra nukreiptas į nekilnojamąjį turtą.

Kilnojamasis turtas areštuojamas arba reikalavimas nustatomas sudarant aprašą.

Areštas ir konfiskavimas skolininkui sukelia toliau nurodytus padarinius:

nuo arešto ir konfiskavimo priemonių nustatymo momento skolininkas negali disponuoti gautinomis sumomis ar turtu (nekilnojamuoju ar kilnojamuoju), jis taip pat negali keisti turto, sumažinti jo vertės ar jį sunaikinti, nes už tai gresia ir baudžiamoji atsakomybė. Šie padariniai atsiranda nuo raginimo grąžinti skolą savanoriškai įteikimo dienos.

Areštas ar konfiskavimas kreditoriui sukelia toliau nurodytus padarinius.

Pagal CPK 452 straipsnio 1 dalį bet koks disponavimas areštuotu kilnojamuoju turtu arba gautinomis sumomis kreditoriaus ir bet kurio bendraieškio atžvilgiu negalioja, išskyrus atvejus, kai asmuo, kuriam perleistas reikalavimas, gali remtis Nuosavybės įstatymo 78 straipsniu. Pagal pastarąją nuostatą šalis, kuri teisėtai įsigyja kilnojamąjį turtą arba pareikštinius vertybinius popierius, net jeigu ji nežinodama vertybinius popierius įsigyja iš asmens, kuris nėra jų savininkas, įgyja nuosavybės teisę, išskyrus atvejus, kai norint perduoti nuosavybės teises į kilnojamąjį turtą reikalingas notaro potvarkis arba notaras turi patvirtinti sandorio šalių parašus. Ta pati taisyklė taikoma įgyjant kitas daiktines teises į kilnojamąjį turtą.

Jeigu vykdymo veiksmai yra nukreipti į nekilnojamąjį turtą, negalioja tik tie disponavimo sandoriai, kurie buvo sudaryti po prevencinio arešto registracijos dienos (CPK 452 straipsnio 2 dalis).

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Įstatyme nenumatyti kokie nors su šių priemonių galiojimu susiję terminai. Šiomis priemonėmis siekiama patenkinti kreditoriaus reikalavimą, todėl jos galioja iki vykdymo bylos pabaigos.

5 Ar yra galimybė apskūsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Teisių gynimo priemonės, kuriomis galima pasinaudoti vykdymo procese, išdėstytos CPK 39 skyriaus I ir II skirsniuose.

- Kreditorius gali apskūsti:
 - antstolio atsisakymą atlikti konkrečiai nurodytus vykdymo veiksmus;
 - antstolio atsisakymą iš naujo įvertinti turtą, į kurį nukreipiami vykdymo veiksmai;
 - vykdymo sustabdymą, nutraukimą ir užbaigimą.
- Skolininkas gali apskūsti:
 - įsakymą, kuriuo antstolis skolininkui skiria baudą;
 - vykdymo veiksmų nukreipimą į turtą, kurį skolininkas laiko nekonfiskuotinu;
 - kilnojamojo daikto konfiskavimą arba skolininko iškeldinimą iš nekilnojamojo turto, nurodydamas, kad skolininkui nebuvo tinkamai pranešta apie vykdymą;
 - antstolio atsisakymą iš naujo įvertinti turtą, į kurį nukreipiami vykdymo veiksmai;
 - trečiojo asmens paskyrimą saugotoju;
 - antstolio atsisakymą sustabdyti, nutraukti ar užbaigti vykdymą ir
 - vykdymo išlaidas.
- Trečiosios šalys (ne vykdymo bylos šalys) antstolio veiksmus gali apskūsti tik tais atvejais, kai vykdymo veiksmai yra nukreipti į jų daiktus, esančius jų žinioje arešto, konfiskavimo arba perdavimo dieną.
- Trečioji šalis skundą dėl nekilnojamojo turto susigrąžinimo gali paduoti tik tuo atveju, jeigu tas turtas buvo jos žinioje iki dienos, kurią buvo pareikštas šiuo metu vykdomas reikalavimas (CPK 435 straipsnis).
- Jeigu buvo rengiamas viešas aukcionas, nutartį, kuria priteisiamas turtas, gali apskūsti užstatą sumokėjusi šalis ne vėliau kaip paskutinę aukciono dieną, kreditorius, kuris pateikė pasiūlymą aukcione ir kuris neprivalėjo sumokėti užstato, arba skolininkas, remdamasis tuo, kad aukcionas buvo neteisėtas arba kad turtas buvo parduotas ne didžiausią kainą pasiūliusiam aukciono dalyviui.

Pagal CPK 436 straipsnį skundai turi būti paduodami per vieną savaitę nuo ginčijamo veiksmo atlikimo dienos, jeigu šalis dalyvavo atliekant veiksmą arba gavo šaukimą atvykti, o visais kitais atvejais – per vieną savaitę nuo pranešimo dienos. Skundai paduodami per provincijos teismo, kuris turi jurisdikciją pagal vykdymo vietą, teritorijoje veikiančią antstolį. Kai paduodamas skundas, antstolis privalo nurodyti ginčijamo veiksmo motyvus.

Šie skundai nagrinėjami uždareme teismo posėdyje, išskyrus trečiųjų šalių pateiktus skundus, kurie nagrinėjami

atvirame posėdyje, į kurį kviečiamos visos vykdymo bylos šalys. Skundai turi būti išnagrinėti per vieną mėnesį.

Padavus skundą, vykdymo byla nesustabdoma, tačiau teismas gali nuspręsti sustabdyti bylą, kol bus priimtas sprendimas dėl skunde nurodytų teisės klausimų. Jei byla sustabdoma, apie tai iš karto pranešama antstoliui (CPK 438 straipsnis).

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

CPK 432 straipsnyje aprašyti skirtingi atvejai, kai teismas gali teisėtai sustabdyti vykdymo bylą kreditoriaus prašymu.

Pagal CPK 433 straipsnio 1 dalies 8 punktą, jeigu kreditorius per dvejus metus nepareikalauja atlikti vykdymo veiksmų, antstolis vykdymo bylą baigia. Vienintelė leistina šios taisyklės išimtis taikoma išlaikymo byloms.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

■ Paskutinis naujinimas: 16/02/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.